

کالبدشکافی متن

در آموزش عربی

شامل ۱۴۰۰ سؤال و ۱۱۰۰۰ گزینه جهت تمرین و ارزیابی آموخته‌ها

قابل استفاده‌ی دانش آموزان دبیرستان، داوطلبان کنکور، استادان و معلمان

مؤلف: علی جعفری ندوشن

کانون فرهنگی آموزش - انتشارات شبقره

جعفری ندوشن، علی، ۱۳۳۷
کالبد شکافی متن در آموزش عربی شامل ۲۰۰ سوال.../مؤلف علی
جعفری ندوشن. — تهران: کانون فرهنگی آموزش: شبقره، ۱۳۸۵.
۲۰۸ ص. : مصور، نمودار.
ISBN 964 - 509 - 160 - 8: ۲۸۰۰۰ ریال
فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

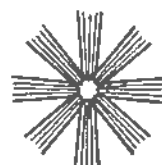
۱. دانشگاهها و مدارس عالی — ایران — آزمونها. ۲. زبان عربی —
آزمونها و تمرینها (متوسطه). الف.

۳۷۸/۱۶۶۴

LB۲۳۵۲/ج۷۵ک۹

م۸۵-۲۴۰۰

کتابخانه ملی ایران

انتشارات کانون فرهنگی آموزش - انتشارات شبقره

عنوان کتاب :	کالبد شکافی متن در آموزش عربی
پاسخ تشریحی :	علی جعفری ندوشن
نوبت چاپ :	اول (۱۳۸۵)
قطع :	رحلی
چاپ :	عقلمی
تیراژ :	۳۰۰۰
لیتوگرافی :	افست گرافیک
قیمت :	۲۸۰۰ تومان
شابک :	(ISBN : 964 - 509 - 160 - 8) ۹۶۴-۵۰۹-۱۶۰-۸

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه‌ی مؤلف

در عرصه‌ی شناخت انسان، مهم‌ترین وجه تمایز او از موجودات دیگر، استعداد علم‌آموزی و کسب دانش است (الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ - عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ) و در پرتو دانش و آموزش است که رفتار انسان تغییر کرده، فعل طبیعی به فعل اخلاقی و ارزشی تبدیل می‌شود و آدمی به سمت کمال گام برداشته و از عالم ملک به عالم ملکوت سیر و عروج می‌کند.

شیوه‌ی آموزش نقش تعیین‌کننده و تأثیرگذاری بر مخاطب دارد و چه بسا در انسان اشتیاق و جاذبه ایجاد می‌کند به گونه‌ای که تا آخر عمر دست از طلب علم برنداشته و عاشقانه به سوی معدن و سرچشمه‌ی علم سعی و تلاش می‌کند.

تغییر شیوه‌ی آموزشی معطوف به ارتقاء سطح علمی، راه چاره‌ی آموزش است. در زمینه‌ی آموزش زبان عربی، چه در سطح عام و چه در سطح کنکور و دبیرستان زحمات فراوانی کشیده شده است که هر کدام در جای خود نیاز به تأمل و چه بسا تشکر دارد. یکی از سؤال‌های مهم این است که به چه دلیل دانش‌آموز متوسط و حتی دانش‌آموز سطح عالی در یادگیری و تمرین تلاش فراوان می‌کند ولی نتیجه‌ی چندان مطلوب ندارد! شاید پاسخ آن در ناکارآمدی شیوه‌های آموزشی و اصرار در اجرای آن روش باشد.

در این مجموعه سعی شده است که متدولوژی کاربردی برای درک قواعد و تثبیت و ماندگاری آن اعمال شود، چون اصولاً یادگیری «زبان» به تکرار و تمرین واژه‌ها و به کارگیری آن در جمله بستگی دارد. این کتاب قصد ندارد به شما قواعد زبان عربی بیاموزد بلکه به دنبال این ایده است که اندوخته‌ها و آموزه‌های حفظی و تئوریک شما را به تصویر کشانده و لباس فعلیت بپوشاند.

شاید این عبارت معروف را شنیده باشید که: «الدرس حرف و التکرار الف» = درس یک حرف و تکرار آن هزار بار است. در این باره می‌توان گفت این طرح، مصداق عبارت فوق است چه این که حدود یازده هزار گزینه طراحی شده و از میان آن‌ها بیش از پنج هزار گزینه‌ی صحیح انتخاب می‌شود و خواه ناخواه در راستای این انتخاب ذهن خواننده را درگیر کرده و با سؤال مواجه می‌کند و از این رهگذر تمام گزینه‌های احتمالی را از نظر می‌گذرانند و به خواننده جسارت نسبت به فهم جملات و ورود در قلمرو متون عربی را می‌بخشد.

البته صاحب این قلم بر این اعتقاد است که این طرح حتماً دارای نقص و ایراد است، بنابراین پیشنهاد و نقد و نظر استادان و دبیران محترم را به دیده‌ی منت می‌پذیرد و امیدوار است که بتواند در رفع کاستی‌ها توفیق یابد و در جهت ارتقای علمی دانش‌آموزان راهنما باشد و در راه فهم کلام الهی و سخن بی‌بدیل معصومین و فرهنگ و ادبیات فارسی خدمتی کرده باشد.

در پایان از مدیران محترم انتشارات کانون فرهنگی آموزش و انتشارات شبنم جناب آقای کاظم قلم‌چی و سعید شبنم به خاطر تمهیدات و استقبال از این طرح و لطف آنان به این جانب، قدردانی می‌کنم و از عزیزانی که در ناهمواری‌های بازخوانی و امور کامپیوتری مساعدت کرده به‌ویژه از جناب آقای مهندس صدراپی و سرکار خانم ندا شریفی سپاسگزاری می‌نمایم.

به امید لطف بی‌کران

حضرت حق

علی جعفری ندوشن

راهنمایی مخاطبان این مجموعه:

دانش آموزان سال اول دبیرستان با توجه به فهرست کتاب، موارد زیر را از این مجموعه بخوانند.

شناخت نوع کلمه زمان و صیغه‌ی فعل تعداد اسم جنسیت اسم	{ برای درک و مرور مفاهیم درس اول کتاب دبیرستان
فعل مجرد و مزید	{ برای درک و مرور مفاهیم درس دوم و سوم کتاب دبیرستان
اسم جامد و مشتق	{ برای درک و مرور مفاهیم درس چهارم و پنجم کتاب دبیرستان
اسم معرفه و نکره	{ برای درک و مرور مفاهیم درس ششم و هفتم کتاب دبیرستان
فعل معرب و مبنی اسم معرب و مبنی شناخت حرف	{ برای درک و مرور مفاهیم درس هشتم کتاب دبیرستان
فعل لازم و متعدی شناخت حرف اسم مجرور به حرف جر و مضاف‌الیه کلمات مجزوم و مجرور در جمله فاعل مفعول به	{ برای درک و مرور مفاهیم درس نهم کتاب دبیرستان
مبتدا و خبر انواع جمله‌های فرعی	{ برای درک و مرور مفاهیم درس دهم کتاب دبیرستان

دانش آموزان سال دوم دبیرستان با توجه به فهرست کتاب، موارد زیر را از این مجموعه بخوانند.

- اسم معرفه و نکره { برای درک و مرور مفاهیم درس اول کتاب دبیرستان
- تعداد اسم
شناخت علامت اعراب { برای درک و مرور مفاهیم درس دوم کتاب دبیرستان
- اسم منصرف و غیرمنصرف
شناخت علامت اعراب { برای درک و مرور مفاهیم درس سوم کتاب دبیرستان
- حرف آخر اسم
شناخت علامت اعراب { برای درک و مرور مفاهیم درس چهارم کتاب دبیرستان
- جنسیت اسم
اسم مجرور به حرف جر و مضاف الیه
انواع جمله های فرعی
صفت و مضاف الیه
ترکیب وصفی و اضافی
توابع (صفت، عطف بیان، ...) { برای درک و مرور مفاهیم درس پنجم کتاب دبیرستان
- فعل معرب و مبني
شناخت حرف
عدد و معدود { برای درک و مرور مفاهیم درس ششم کتاب دبیرستان
- فعل معرب و مبني
شناخت حرف
فعل مجزوم و جملات شرطیه { برای درک و مرور مفاهیم درس هفتم کتاب دبیرستان
- فعل معلوم و مجهول
نایب فاعل { برای درک و مرور مفاهیم درس هشتم کتاب دبیرستان
- نواسخ و اسم و خبر آن { برای درک و مرور مفاهیم درس نهم کتاب دبیرستان
- شناخت حرف
نواسخ و اسم و خبر آن { برای درک و مرور مفاهیم درس دهم کتاب دبیرستان

دانش آموزان سال سوم دبیرستان با توجه به فهرست کتاب، موارد زیر را از این مجموعه بخوانند.

فعل صحیح و معتل { برای درک و مرور مفاهیم درس اول و دوم کتاب دبیرستان

مفعول مطلق
مفعول فیه { برای درک و مرور مفاهیم درس سوم کتاب دبیرستان

حال
انواع جمله های فرعی { برای درک و مرور مفاهیم درس چهارم کتاب دبیرستان

تمیز { برای درک و مرور مفاهیم درس پنجم کتاب دبیرستان

مستثنی { برای درک و مرور مفاهیم درس ششم کتاب دبیرستان

فعل صحیح و معتل
شناخت حرف
منادی
معطوف
شناخت توابع (صفت، عطف بیان، ...) { برای درک و مرور مفاهیم درس هفتم کتاب دبیرستان

تمام این مجموعه را دقیق و عالمانه بخوانند.

داوطلبان کنکور و بالاتر

۱۱	□ شناخت نوع کلمه
۱۴	نوع کلمه در متن
۱۶	□ شناخت فعل
۱۶	زمان و صیغه‌ی فعل
۱۸	فعل مجرد و مزید
۲۰	فعل صحیح و معتل
۲۲	فعل لازم و متعدی
۲۴	فعل معلوم و مجهول
۲۷	فعل معرب و مبنی
۲۹	تحلیل صرفی کلی فعل
۳۳	تحلیل صرفی کلی فعل در متن (۱)
۳۵	تحلیل صرفی کلی فعل در متن (۲)
۳۷	تحلیل صرفی کلی فعل در متن (۳)
۳۹	تحلیل صرفی کلی فعل در متن (۴)
۴۳	□ شناخت اسم
۴۳	تعداد اسم
۴۶	جنسیت اسم
۴۸	اسم جامد و مشتق
۵۱	اسم معرفه و نکره
۵۳	اسم معرب و مبنی
۵۵	اسم منصرف و غیرمنصرف
۵۸	نوع حرف آخر اسم
۶۱	تحلیل صرفی کلی اسم در متن (۱)
۶۴	تحلیل صرفی کلی اسم در متن (۲)
۶۷	□ شناخت حرف
۷۳	حروفی که اشتراک لفظی دارند
۷۶	□ شناخت تحلیل صرفی کلی فعل، اسم و حرف در متن
۸۱	□ شناخت علامت اعراب
۸۴	نوع علامت اعراب در جمله

۹۰	□ شناخت مجزومات و مجرورات
۹۰	فعل مجزوم و جملات شرطیه
۹۲	اسم مجرور به حرف جر و مضاف‌الیه
۹۴	کلمات مجزوم و مجرور در جمله
۹۸	□ شناخت مرفوعات
۹۸	فاعل
۱۰۰	نایب فاعل
۱۰۲	مبتدا و خبر
۱۰۵	نواسخ و اسم و خبر آن
۱۰۸	کلمات مرفوع در جمله
۱۱۲	□ شناخت منصوبات
۱۱۲	مفعول به
۱۱۵	مفعول مطلق
۱۱۷	مفعول فیه
۱۱۹	منادی
۱۲۱	مستثنی
۱۲۳	حال
۱۲۵	تمیز
۱۲۷	عدد و معدود
۱۲۹	کلمات منصوب در جمله
۱۳۵	□ شناخت انواع جمله و توابع
۱۳۵	انواع جمله‌های فرعی
۱۴۰	صفت و مضاف الیه
۱۴۲	ترکیب وصفی و اضافی
۱۴۳	عطف بیان
۱۴۴	معطوف
۱۴۶	توابع (صفت، عطف و ...) در جمله
۱۵۳	□ شناخت تحلیل صرفی و اعراب به صورت کلی
۱۵۳	تحلیل صرفی و اعراب به صورت کلی در جمله
۱۵۵	تحلیل صرفی و اعراب به صورت کلی در متن (۱)
۱۶۱	تحلیل صرفی و اعراب به صورت کلی در متن (۲)
۱۶۵	□ شناخت جمله‌های درست و نادرست و تعریف اصطلاحات مهم
۱۶۵	جمله‌های درست و نادرست
۱۷۲	تعریف اصطلاحات مهم
۱۸۴	□ پاسخ‌نامه